

Rafting Sporcularının Benlik Saygısının Gelecek Beklentisi Üzerindeki Etkisi¹

The Effect of Rafting Athletes' Self-Esteem on Future Expectations

Rıdvan ÇELİK²

Tekin ÇOLAKOĞLU³

Atıf:

Çelik, R., Çolakoğlu, T. (2023). Rafting Sporcularının Benlik Saygısının Gelecek Beklentisi Üzerindeki Etkisi, *Disiplinlerarası Eğitim Araştırmaları Dergisi*, 7(16), 390-402, DOI: 10.57135/jier.1266043

Öz

Araştırma, Rafting sporcularının benlik saygısının gelecek beklentisi üzerindeki etkisinin araştırılması ve gelecek beklentisi üzerinde etkili olduğu varsayılan benlik saygısı ile farklı değişkenler arasındaki ilişkisinin değerlendirilmesi amaçlanmıştır. Araştırma Türkiye Rafting Federasyonuna kayıtlı basit tesadüfi yöntemle gönüllü katılan 194 (65 kadın, 129 erkek) Rafting sporcusundan oluşmaktadır. Betimsel ve ilişkisel tarama modele dayanan çalışmada veri toplam aracı olarak, araştırmacının geliştirdiği Kişisel Bilgi Formu ve daha önce güvenilirlik ve geçerlilik çalışmaları yapılan Benlik Saygısı Ölçeği ve Gelecek Beklentisi Ölçeği kullanılmıştır. Verilerin analizi sürecinde betimsel istatistiklerle birlikte tek yönlü varyans analizi (Anova), t testi, regresyon analizi, Pearson korelasyon analizi ve Post-Hoc (Tukey HSD) benzeri istatistiksel yöntemler kullanılmıştır. Araştırma sonuçlarına göre, benlik saygısı ile gelecek beklentisi arasında orta düzeyde ve pozitif yönde anlamlı bir ilişki olduğu saptanmış ve yüksek benlik saygısına ve olumlu gelecek beklentisine sahip olma olasılığı milli sporcularda daha fazla olduğu tespit edilmiştir. Uzun zaman spor yapan bireylerin benlik saygısının yüksek olduğu ancak spor yapma süresinin az olan bireylerin gelecek beklentisi üzerinde olumlu etkiye sahip olduğu belirlenmiştir. Sporcuların ekonomik durumunun benlik saygısı ve gelecek beklentisi üzerinde pozitif etkilediği saptanmıştır. Ancak eğitim değişkeninde benlik saygısı ile anlamlı bir farklılık tespit edilmezken gelecek beklentisi arasında anlamlı bir farklılık olduğu gözlenmiştir. Sporcularda benlik saygısının geleceğe yönelik beklentileri üzerinde önemli etki sahip olduğu görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Benlik saygısı, gelecek beklentisi, rafting sporu.

Abstract

The study aimed to investigate the effect of self-esteem of Rafting athletes on future expectancy and to evaluate the relationship between self-esteem, which is assumed to be effective on future expectancy, and different variables. The research consists of 194 (65 female, 129 male) Rafting athletes who participated voluntarily by simple random method registered in Turkey Rafting Federation. In the study based on descriptive and correlational survey model, the Personal Information Form developed by the researcher and the Self-Esteem Scale and Future Expectation Scale, which had previously conducted reliability and validity studies, were used as data collection tools. In the data analysis process, descriptive statistics, one-way analysis of variance (Anova), t-test, regression analysis, Pearson correlation analysis and Post-Hoc (Tukey HSD) statistical methods were used. According to the results of the study, it was found that there was a significant relationship between self-esteem and future expectancy at a moderate level and in a positive direction, and it was determined that the probability of having high self-esteem and positive future expectancy was higher in national athletes. It was determined that individuals who practiced sports for a long time had high self-esteem, but individuals

¹Bu makale "Rafting Sporcularının Benlik Saygısı İle Gelecek Beklentisi Arasındaki İlişkinin Değerlendirilmesi" başlıklı tezden üretilmiştir.

²Uzman, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Ankara-Türkiye, rdvnlk65@gmail.com, orcid.org/0000-0003-3047-7195

³Prof.Dr.,Gazi Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Spor Yöneticiliği ,Ankara-Türkiye, ctekin@gazi.edu.tr , orcid.org 0000-0002-4250-6769

who practiced sports for less time had a positive effect on future expectancy. The economic status of athletes had a positive effect on self-esteem and future expectancy. However, although there was no noteworthy discrepancy between the self-esteem and education variables, a remarkable difference was detected in future expectations. Furthermore, there was a significant impact of self-esteem on future expectations among athletes.

Keywords: Self-esteem, future expectation, rafting sport.

GİRİŞ

Spor zorluklar ile nasıl baş edilebileceğini, karakter gelişimi ve yaşamımızı disipline etmesinde nasıl yardım edebileceğini bireylere öğretir. Ayrıca spor bireylere çok daha aktif ve sağlıklı bir yaşamı teşvik etmektedir(Yetim,2015). Bunun birlikte spor insanın serbest zamanlarını değerlendiren bir araç olarak da birçok alanda hayatımızda önemli yer edindiği görülmektedir. Ülkemizde birçok branşın gençlerimiz tarafından büyük ilgi ile karşılandığı düşünülmektedir. Gelişen spor branşlarından biriside Rafting sporunun olduğu varsayılmaktadır. Bu doğrultuda Rafting sporuna olan ilginin artmasıyla ülkemizde Raftingin hem spor branşının gelişimi hem de turizm olanaklarını artırmaktadır(Gül,2019).

Spor birçok ülkede sportif, ekonomik, girişimcilik ve istihdam yönünden önemli olanaklar sağlamaktadır(Özkul,2020). Bu doğrultuda Rafting sporu ile ilgilenen bireylerin geleceğe yönelik beklentilerini ve benlik saygısını olumlu yönde birbirini etkilediği düşünülmektedir. Bireylerin ilgili olduğu spor branşının koşulları ve gelişimine uygun hareket edenler geleceğe yönelik hedef ve amaçlarını daha açık bir şekilde belirleyebilir(Nurmi,1991). Böylece bireylerin Rafting sporuna olan ilgileri ve beklentilerinin geleceğe yönelik hedeflerde önemli bir etkiye sahip olduğu söylenebilir.

Hedef veya amaçların belirlenmesinde insanoğlunun gelecek beklentileri üzerinde birçok etmen rol oynamaktadır. Bunların başında toplum, kültür, eğitim, beceri, benlik, öz yeterlilik ve teknolojik ilerlemeler gibi hem iç hem de dışsal faktörler etkili olmaktadır(Çimen,2021). Gelecek beklentisi kişilerin sosyal, ekonomik, kültürel ve zihinsel gelişimlerini motive eden etkili bir araç olarak görülebilir. Spor ile ilgilenen bireylerin sportif yeteneklerini geliştirmesine yönelik uzun dönemli planlamalar yapmada geleceğe yönelik beklentiler önemli etkiye sahip olmaktadır. Beklentiler farklı biçimlerde sporcuları etkileyebilmekte ve bu genel olarak sporcuların performansını olumlu veya olumsuz bir biçimde etkilemektedir(Ledebur,1977). Böylelikle de geleceğe yönelik beklentiler insan yaşamında önemli etkiye sahip olmaktadır.

Bireylerin gelecek beklentilerini etkileyen birçok faktör bulunduğu göz önüne alındığında bunlardan önemli faktörlerden biri de benlik kavramı olduğu düşünülmektedir. Benlik kavramı insanlarda kendisinin diğer tüm yaşayan canlılardan farklı kılan özelliklerinin var olduğunu düşünmesidir (Taşkın, 2019). Bireyin kişiliğine önem vermesi, onu çevresindekilerinden üstün görmesi veya kibirli olarak belirtilmektedir. Dolayısıyla benlik kişinin öz doğası ve kendilik ile birlikte şahsiyetini oluşturan şey olarak ifade edilmektedir (Tuncer,2011). Kendimize yönelik fikir ve tutumlarımızı etkileyen ve yönlendiren şey düşünme biçimimizden kaynaklamakta ve düşünme biçimimizin şekillenmesi bireyin kendisinin farkına varmasından itibaren başlamaktadır(Yenidünya,2005). Bu doğrultuda benlik kavramının oluşumu ile bireylerin fikir ve tutumlarını şekillendirdiği söylenebilir.

Benlik saygısı ise; bireyin kendisine yönelik duyduğu değer ve önem ile ilgili izlenim ya da bireyin kendisini sevme, takdir etme, onaylama, değerli bulma ve ödüllendirme gibi kavramları içermektedir. Bu bağlamda benlik saygısı bireyin benlik düzeyi hakkındaki kendini takdir etme ve değerli bulma biçiminde ifade etmektedir(Oktan ve Şahin, 2010). Bir başka ifade ile benlik saygısı kendisi hakkındaki değerli hissetme düşüncesidir(Kararımak ve Sivis,2011).

Benlik saygısı kişinin daha çok kendisine yönelik algıladığı olumlu veya olumsuz değer yargılarıdır. Değer yargıların oluşumunda kişi olumlu tutum sergilemesi durumunda yüksek

benlik saygısına sahip olduğu, olumsuz bir tutum sergiliyorsa düşük benlik saygısına sahip olduğu görüşünü ortaya koymaktadır. Bu bağlamda benlik saygısı düşük ve yüksek olarak iki farklı kategoride oluşmaktadır (Oktan ve Şahin,2010).

Bireylerin kendi benliğine uygun olarak yaşadığı koşul ve şartlara göre davranması kişinin kendisine yönelik saygı, güven, mutluluk ve geleceğe yönelik olumlu tutumu artar(Güloğlu ve kararmak,2010). Böylelikle kişinin kendisi ile ilgili farkındalığının olması sportif anlamda kendini geliştirme eğiliminin daha yüksek olabileceği ve geleceğe yönelik olumlu beklentiye sahip olma olasılığı daha yüksek olacağı varsayılmaktadır. Ayrıca sporun hem zihinsel hem de fiziksel gelişimde bireyler için önemli etkiye sahip olduğu düşünülmektedir.

Araştırmanın Önemi

İyi bir toplum için sporun gücünü kullanarak sporun farklı branşlardaki yetenekli bireylere gerekli desteğin sağlanması ve gündelik hayatımızda spora olan ilginin artırılması gerektiği düşünülmektedir. Böylelikle spora olan ilginin artırılmasıyla toplumumuz ve gelecek nesiller için iyi bir yaşam olanağı sağlayacağından ülkemizde sporun geliştirilip tabana yayılması önemli bir husus olarak görülmektedir. Her spor branşında olduğu gibi Rafting sporunun yaygınlaşmasıyla ülkemizde birçok genç kariyerini Rafting sporcusu olarak devam ettirebileceği düşünülmektedir. Bu fikirle dünya da ve ülkemizde Rafting sporuna ilginin artışı ancak Rafting ile ilgili bilimsel çalışmaların fazla olmadığı görülmüştür. Bundan hareket ile gerçekleştirilen çalışma Rafting sporunu yapan sporcuların bilimsel araştırmalarla farklı değişkenler arasındaki ilişkisinin ortaya konması ve Rafting sporu alanındaki bilimsel çalışmalara katkı sağlaması açısından önemli görülmektedir.

Araştırmanın Amacı

Araştırma, Rafting sporcularının kendileri hakkında algıladığı tutum, fikir ve değer yargısı olan benlik saygısının incelenmesi ve günümüz Rafting sporcularının çocukluk dönemden oluşmaya başlayan geleceğe yönelik beklentilerin saptanarak benlik saygısı ile arasındaki ilişkiyi incelemeyi amaçlamıştır. Bu amaç doğrultusunda saptanan alt amaçlar şunlardır;

- 1- Rafting sporcularının benlik saygısı ve gelecek beklentilerinde cinsiyete göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 2- Rafting sporcularının benlik saygısı ve gelecek beklentilerinde evli veya bekar durumlarına göre anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 3- Eğitim durumlarına göre Rafting sporcularının benlik saygısı ile gelecek beklentisinde anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 4- Ekonomik durumlarına göre Rafting sporcularının benlik saygısı ile gelecek beklentisinde anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 5- Rafting sporunu yapma süresine göre gelecek beklentisi ile benlik saygısında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 6- Milli sporcu olma durumuna göre gelecek beklentisi ile benlik saygısında anlamlı bir farklılık var mıdır?
- 7- Rafting sporcularının benlik saygısı ile gelecek beklentisi arasında bir ilişki var mıdır?
- 8- Rafting sporcularının benlik saygısının gelecek beklentisi üzerinde bir etkiye sahip midir?

YÖNTEM

Araştırmanın Modeli

Araştırma Rafting sporcularının benlik saygısı ile gelecek beklentilerinin ortaya konması ve farklı değişkenler ile arasındaki ilişkinin irdelenmesini amaçladığı için betimsel ve ilişkisel tarama modeline göre modellenmesi gerekliliği ortaya çıkmıştır. Betimsel tarama yöntemi, zamanı geçmiş veya şuanda olan bir durumu var olduğu biçimiyle ortaya koymayı hedefleyen araştırma yaklaşımlarıdır. Çalışmanın konusu olmuş durumu, kendi koşullarında nezdinde ve

o zamanda var olduğu şartlarda tanımlamaya çalışılır. Durumu etkileme ve değiştirme gayreti gösterilmez. Ayrıca ilişkisel tarama modelleri ise en az iki veya üzerindeki değişken arasında farklılıkların durumu ya da derecesini ortaya koymayı amaçlayan araştırma modelleridir (Karasar, 2007a).

Çalışma Grubu

Araştırmaya Ocak 2022 yılı itibari ile Türkiye Rafting Federasyonu bünyesinde aktif lisansa sahip 358 Rafting sporcusundan 202 sporcu online olarak katılım sağlamıştır. Katılım sağlayan 202 Rafting sporcusundan 8 sporcunun verisi eksik olduğundan araştırma 194 sporcu üzerinden gerçekleştirilmiştir. Örneklem yöntemi ise % 95 güven aralığı ve % 5 hata payı ile araştırmaya dahil edilmesi gereken sporcu sayısı 186 olduğu belirlenmiştir (Baş, 2010).

Veri Toplama Araçları

Araştırmada sporculara ait, yaş, cinsiyet, medeni durumu ve eğitim durumu gibi demografik bilgilere ait değişkenlerin ortaya konmasına yönelik araştırmacı tarafından geliştirilen “Kişisel Bilgi Formu” uygulanmıştır.

Araştırma sporcularının benlik saygısını değerlendirme üzere Morris Rosenberg tarafından 1965 yılında Benlik Saygısı Ölçeği geliştiren, 1985 yılında Çuhadaroğlu tarafından Türkçeye uyarlanmış olup Benlik Saygısı Ölçeğinin 10 maddeden oluşan benlik saygısı ölçeğinden yararlanılmıştır. Geliştiren benlik saygısı orijinal ölçeğinde iç tutarlılık katsayısını gösteren güvenilirliği (Cronbach’s Alpha $\alpha = 0,84$) bulunmuştur.

Araştırmada 2008 yılında McWhirter tarafından geliştirilen Future Expectations Scale for Adolescents ölçeğinin Türkçeye uyarlanması 2011 yılında Tuncer tarafından gerçekleştirilmiştir. Gelecek Beklentisi ölçeği yükseköğretim öğrencileri ile yapılan gelecek beklentilerini belirleme çalışması neticesinde 14 madde ve tek boyuttan oluşmaktadır. Ölçeğin iç tutarlılık katsayısı (Cronbach’s Alpha $\alpha = 0,84$) bulunmuştur.

Verilerin Analizi

Araştırma elde edilen verilerinin analizinde SPSS 22 paket programından yararlanılmış olup uygulanan anketlerden gelecek beklentisinin güvenilirliği (Cronbach’s Alpha $\alpha = 0,925$) ve benlik saygısının güvenilirliği (Cronbach’s Alpha $\alpha = 0,827$) tespit edilmiştir. Çalışmanın nicel değerlerinin normal dağılımının değerlendirilmesi için çarpıklık (skewness) ve basıklık (kurtosis) değerlerinin uygunluğu test edilmiştir. Gerçekleştirilen analizde basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) değerlerinin -1.96 ve +1.96 normallik sınır değerleri içinde olduğu aşağıda görülmektedir (Tabachnick ve Fidell, 2007; George ve Mallery, 2010).

Tablo 1. Ölçeklerin Çarpıklık (Skewness) Ve Basıklık (Kurtosis) Değerleri

	Benlik Saygısı	Gelecek Beklentisi
N	194	194
Skewness	-,290	-,945
Kurtosis	-,984	1,085

Tablo 1’e göre, araştırmada kullanılan ölçeklerin belirtilen aralıkta olup verilerin normal dağıldığı varsayılmaktadır. Bu bağlamda betimleyici istatistikler tek yönlü varyans analizi (Anova), t testi, regresyon analizi, Pearson korelasyon analizi ve Post-Hoc (Tukey HSD) benzeri istatistiksel yöntemler kullanılmıştır.

BULGULAR

Rafting sporcuları ile gerçekleştirilen çalışmanın istatistiksel analizinin sonucunda elde edilen veriler yukarıda belirtilen alt amaçlara uygun bir biçimde ayrılmış ve incelenmiştir.

Birinci Alt Amaca Yönelik Bulgular

Çalışmanın alt amacına yönelik olan “Rafting sporcularının benlik saygısı ve gelecek beklentilerinde cinsiyete göre anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna dair Rafting sporcularının verilerinin analizi Tablo 2.’de verilmiştir.

Tablo 2. Veri Toplama Araçlarının Ortalama Puanlarının Cinsiyet Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

Grup		N	Ort	Ss	t	p
Benlik Saygısı	Kadın	65	3,497	0,04538	3,506	,001*
	Erkek	129	3,259	0,04426		
Gelecek Beklentisi	Kadın	65	2,998	0,04606	3,241	,001*
	Erkek	129	2,753	0,05639		

* $p < 0.05$

Tablo 2’ye göre sporcuların benlik saygısı ortalama puanlarının cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı bulunmuştur ($t=3,506$; $p=0.001 < 0,05$). Buna göre erkeklerin benlik saygısı puan ortalamaları ($\bar{x}=3,259$), Kadın benlik saygısı puan ortalamalarından ($\bar{x}=3,497$) düşüktür. Sporcuların gelecek beklentisi ortalama puanları incelendiğinde cinsiyet değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır ($t=3,241$; $p=0.001 < 0,05$). Dolayısıyla kadınların gelecek beklentisi ortalama puanları ($\bar{x}=2,998$) erkeklerin ortalama puanlarından ($\bar{x}=2,753$) yüksek bulunmuştur.

İkinci Alt Amaca Yönelik Bulgular

Çalışmanın alt amacına yönelik olan “Rafting sporcularının benlik saygısı ve gelecek beklentilerinde evli veya bekar durumlarına göre anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna dair Rafting sporcularının verilerinin analizi Tablo 3.’te verilmiştir.

Tablo 3. Veri Toplama Araçlarının Ortalama Puanlarının Medeni Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

Grup		N	Ort	Ss	t	p
Benlik Saygısı	Evli	34	3,35	0,04528	0,158	0,875
	Bekar	160	3,336	0,04619		
Gelecek Beklentisi	Evli	34	2,505	0,06997	-4,067	,000*
	Bekar	160	2,906	0,04772		

* $p < 0.05$

Tablo 3’e göre sporcuların benlik saygısı ortalama puanlarının medeni durum değişkenine göre anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı görülmektedir ($p > 0,05$). Sporcuların gelecek beklentisi ortalama puanları incelendiğinde ise medeni durum değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır ($t=-4,067$ $p=0.000 < 0,05$). Böylelikle bekâr sporcuların gelecek beklentisi ortalama puanları ($\bar{x}=2,906$) evli olan sporcuların ortalama puanlarından ($\bar{x}=2,505$) yüksektir.

Üçüncü Alt Amaca Yönelik Bulgular

Çalışmanın alt amacına yönelik olan “Eğitim durumlarına göre Rafting sporcularının benlik saygısı ile gelecek beklentisinde anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna dair Rafting sporcularının verilerinin analizi Tablo 4.’te verilmiştir.

Tablo 4. Veri Toplama Araçlarının Ortalama Puanlarının Eğitim Durum Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

	Grubu	N	Ort	Ss	F	p
Benlik Saygısı	Ortaokul Mezunu	35	3,234	0,04531	0,955	0,415
	Lise	91	3,385	0,04607		
	Üniversite	48	3,344	0,04663		
	Lisansüstü	20	3,3	0,04472		
Gelecek Beklentisi	Ortaokul Mezunu	35	2,876	0,03253	8,189	,000*
	Lise	91	3	0,04717		
	Üniversite	48	2,584	0,05828		
	Lisansüstü	20	2,617	0,07531		

* $p < 0.05$

Tablo 4'e göre sporcuların benlik saygısı ortalama puanlarının eğitim durum değişkenine göre anlamlı bir farklılaşmanın olmadığı görülmektedir ($p > 0,05$). Sporcuların gelecek beklentisi ortalama puanları incelendiğinde ise eğitim durum değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır ($p < 0,05$). Böylelikle sporcuların eğitim durumu değişkenine göre gelecek beklentisi ortalama puan farklılıklarını ortaya koymak için Post-Hoc (Tukey HSD) testi yapılmıştır. Bu test sonuçlarına göre lise eğitimini tamamlayan Rafting sporcuları ile üniversite ($p = 0,000$) ve lisansüstü ($p = 0,003$) eğitim grupları arasında anlamlı farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Bir başka ifade ile lise eğitiminde olan bireylerin üniversite ve lisansüstü eğitime sahip bireylere göre gelecek beklentisi daha yüksektir.

Dördüncü Alt Amaca Yönelik Bulgular

Çalışmanın alt amacına yönelik olan “Ekonomik durumlarına göre Rafting sporcularının benlik saygısı ile gelecek beklentisinde anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna dair Rafting sporcularının verilerinin analizi Tablo 5.'te verilmiştir.

Tablo 5. Veri Toplama Araçlarının Ortalama Puanlarının Gelir Durumu Değişkenine Göre Farklılaşma Durumu

	Grubu	N	Ort	Ss	F	p
Benlik Saygısı	Çok Kötü	12	3,45	0,02908	15,684	,000*
	Kötü	32	3,091	0,04848		
	Orta	88	3,211	0,04393		
	İyi	47	3,538	0,03474		
	Çok İyi	15	3,9	0		
Gelecek Beklentisi	Çok Kötü	12	3,299	0,0201	10,304	,000*
	Kötü	32	2,891	0,06083		
	Orta	88	2,644	0,05537		
	İyi	47	2,867	0,04196		
	Çok İyi	15	3,367	0		

* $p < 0.05$

Tablo 5'e göre sporcuların benlik saygısı ortalama puanlarının gelir durumu değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır ($p < ,05$). Ortalama puan farklılıklarının ortaya koymak amacıyla Post-Hoc (Tukey HSD) testi yapılmıştır. Benlik saygısı düzeyi için, gelir durumu çok iyi grubu ile gelir durumu çok kötü ($p = ,004$), gelir durumu kötü ($p = ,000$), gelir durumu orta ($p = ,000$) ve gelir durumu iyi ($p = ,003$) grupları arasında anlamlı farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Yani gelir durumu iyi olan sporcuların gelir durumu daha düşük olan sporculara göre benlik saygısı daha yüksektir. Sporcuların gelecek beklentisi ortalama puanları incelendiğinde ise gelir durumu değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır ($p < ,05$). Böylelikle sporcuların gelecek beklentisi ortalama puan farklılıklarını ortaya koymak için Post-Hoc (Tukey HSD) testi yapılmıştır. Bu test sonuçlarına göre gelir durumu çok iyi olan Rafting sporcuları ile gelir durumu kötü ($p = ,002$), orta ($p = ,000$) ve iyi ($p = ,001$) olan gruplar arasında anlamlı farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Bir başka deyişle gelir durumu yüksek olan sporcuların geleceğe yönelik olumlu beklentileri daha yüksektir.

Beşinci Alt Amaca Yönelik Bulgular

Çalışmanın alt amacına yönelik olan "Rafting sporunu yapma süresine göre gelecek beklentisi ile benlik saygısında anlamlı bir farklılık var mıdır?" sorusuna dair Rafting sporcularının verilerinin analizi Tablo 6.'da verilmiştir.

Tablo 6. Veri Toplama Araçlarının Ortalama Puanlarının Rafting Sporunu Yapma Süresine Göre Farklılaşma Durumu

Grubu	N	Ort	Ss	F	p	
Benlik Saygısı	0-2 Yıl	76	3,196	0,045	4,305	,006*
	3-4 Yıl	71	3,415	0,04556		
	5-10 Yıl	37	3,446	0,04324		
	11 Yıl ve Üzeri	10	3,48	0,0429		
Gelecek Beklentisi	0-2 Yıl	76	2,809	0,05873	4,43	,005*
	3-4 Yıl	71	2,971	0,04765		
	5-10 Yıl	37	2,752	0,04894		
	11 Yıl ve Üzeri	10	2,378	0,05554		

* $p < 0,05$

Tablo 6'ya göre sporcuların benlik saygısı ortalama puanlarının spor yapma süresine göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır ($p < ,05$). Ortalama puan farklılıklarının ortaya koymak amacıyla Post-Hoc (Tukey HSD) testi yapılmıştır. Benlik saygısı düzeyi için, Rafting yapma süresinde 5-10 yıl Rafting yapma süresi ile 0-2 yıl Rafting yapma ($p = ,006$) ve 3-4 yıl Rafting yapma süresi ile 0-2 yıl arasında ($p = ,003$) anlamlı farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Yani spor yapma süresi fazla olan sporcuların benlik saygısının spor yapma süresinin daha düşük olan sporculara göre daha yüksektir. Sporcuların gelecek beklentisi ortalama puanları incelendiğinde ise spor yapma süresine göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır ($p < ,05$). Böylelikle sporcuların gelecek beklentisi ortalama puan farklılıklarını ortaya koymak için Post-Hoc (Tukey HSD) testi yapılmıştır. Bu test sonuçlarına göre, 3-4 yıldır Rafting sporunu yapan sporcular ile 11 yıl ve üzeri Rafting sporunu yapan ($p = ,001$) ve 5-10 yıl Rafting sporunu yapan ($p = ,042$) gruplar arasında anlamlı farklılıklar ortaya çıkmaktadır. Dolayısıyla spor yapma süresi az olan sporcuların geleceğe yönelik olumlu beklentileri daha yüksektir.

Altıncı Alt Amaca Yönelik Bulgular

Çalışmanın alt amacına yönelik olan “Milli sporcu olma durumuna göre gelecek beklentisi ile benlik saygısında anlamlı bir farklılık var mıdır?” sorusuna dair Rafting sporcularının verilerinin analizi Tablo 7.’de verilmiştir.

Tablo 7. Veri Toplama Araçlarının Ortalama Puanlarının Milli Sporcu Olma Durumuna Göre Farklılaşma Durumu

Grup		N	Ort	Ss	t	p
Benlik Saygısı	Evet	38	3,713	0,03346	7,199	,000*
	Hayır	156	3,247	0,04394		
Gelecek Beklentisi	Evet	38	3,151	0,02816	6,118	,000*
	Hayır	156	2,758	0,05636		

*p<0.05

Tablo 7’ye göre sporcuların benlik saygısı ortalama puanlarının milli sporcu olma değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaştığı ortaya konmuştur (t=7,199; p=0.000<0,05). Mili sporcu olan bireylerin ortalama benlik saygısı puan ortalamaları (\bar{x} =3,713), mili sporcu olmayanların ortalama puanlarından (\bar{x} =3,247) yüksek bulunmuştur. Sporcuların gelecek beklentisi ortalama puanları incelendiğinde milli sporcu olma değişkenine göre anlamlı düzeyde farklılaşmaktadır (t=6,118; p=0.000<0,05). Mili sporcu olan bireylerin ortalama gelecek beklentisi puan ortalamaları (\bar{x} =3,151), mili sporcu olmayanların ortalama puanlarından (\bar{x} =2,758) yüksek bulunmuştur.

Yedinci Alt Amaca Yönelik Bulgular

Çalışmanın alt amacına yönelik olan “Rafting sporcularının benlik saygısı ile gelecek beklentisi arasında bir ilişki var mıdır?” sorusuna dair Rafting sporcularının verilerinin analizi Tablo 8.’de verilmiştir.

Tablo 8. Benlik Saygısı İle Gelecek Beklentisi Arasındaki Pearson Korelasyon Analizi

		Benlik Saygısı	Gelecek Beklentisi
Benlik Saygısı	r	1	,446**
	p		0
	N	194	194
Gelecek Beklentisi	r	,446**	1
	p	0	
	N	194	194

*p<0.05 *p<0.01

Çalışmada yararlanılan değişkenler arasındaki ilişkileri Pearson Korelasyonu ile incelenmiştir. Tablo 8’e göre sporcularda benlik saygısı ile gelecek beklentisi arasında orta düzeyde ve pozitif yönde anlamlı bir ilişki bulunmuştur (r= .446). Böylece sporcuların benlik saygısı düzeyi arttıkça gelecek beklentisi düzeyinin de artmakta olduğu görülmektedir.

Sekizinci Alt Amaca Yönelik Bulgular

Çalışmanın alt amacına yönelik olan “Rafting sporcularının benlik saygısının gelecek beklentisi üzerinde bir etkiye sahip midir?” sorusuna dair Rafting sporcularının verilerinin analizi Tablo 9.’da verilmiştir.

Tablo 9. Benlik Saygısı İle Gelecek Beklentisi Arasındaki Basit Doğrusal Regresyon Analizi

Değişken	Yordayıcı Değişken (Benlik Saygısı)				
	B	Standart Hata	Beta	t	p
Sabit	0,227	0,016		14,388	.000*
Yordanan Değişken(Gelecek Beklentisi)	0,377	0,055	0,446	6,897	.000*
R ² (R Square) = .199		R = .446			
R ² (Adjusted R ²) = .194		F = (1-192) = 47,569			

*p<0.05

Tablo 9'a göre sporcuların benlik saygısının gelecek beklentisi düzeyini istatistiksel olarak anlamlı düzeyde yordadığı saptanmıştır(R=0.446; R²=0.199; F=47.569; p<0.05). Sporcuların benlik saygısı gelecek beklentisi toplam varyansının yaklaşık %20'sini açıklamaktadır.

SONUÇLAR ve TARTIŞMA

Araştırmada sporcularının cinsiyet değişkenine göre ortalama benlik saygısı ve gelecek beklentisi puanlarının anlamlı bir farklılık olduğu ve kadınların benlik saygısı ile gelecek beklentisinin erkelere göre daha yüksek olduğu saptanmıştır. Benlik saygısı ve öznel dindarlık algısı üzerinde ergenler bireyler ile yapılan araştırmada kadınların benlik saygısının erkeklerinde benlik saygısından yüksek olduğu(Kımtır,2012) belirlenmiş olup yapılan çalışma ile örtüşmektedir. Ancak beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki benlik saygısı ile ilgili yapılan çalışmada kadın öğretmenlerin benlik saygısının erkek öğretmenlerinden düşük benlik saygısı puanına sahip olduğu belirtilmiştir(Yıldırım, Kırimoğlu ve Temiz, 2010). Yüksekokulda öğrenim gören öğrencilerin geleceğe yönelik beklentilerinin araştırıldığı çalışmada, erkek öğrencilerin kız öğrencilere göre geleceğe yönelik beklentilerinin daha düşük olduğu belirtilmiştir(Tuncer,2011). Ancak lise öğrencilerinin gelecek ile ilgili beklentilerinde ise cinsiyet faktöründe anlamlı bir farklılık bulunmamıştır(Şimşek,2011). Benzer bir çalışmada karate branşındaki üniversite elit sporcularının gelecek beklentilerinin belirlenmesine yönelik cinsiyet faktörünün geleceğe yönelik beklentilerinde anlamlı bir farklılık bulunmamıştır(Özbek ve Şanlı, 2011). Yapılan araştırmalarda da görüldüğü üzere cinsiyet faktörünün sporcuların benlik saygısı ve gelecek beklentisi üzerinde belirleyici olmadığı ve insanların doğuştan kazanımları olan cinsiyet gibi özellikler insanların yaşamlarında geliştirebileceği faktörler üzerinde etkili olmadığı söylenebilir.

Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki benlik saygısı ile ilgili gerçekleştirilen çalışmada, gerçekleştirilen çalışmamızla benzer şekilde medeni durumun benlik saygısı üzerinde anlamlı bir ilişkiye sahip olmadığı belirtilmiştir(Yıldırım, Kırimoğlu ve Temiz, 2010). Medeni durumun bireylerin hayatında sonradan var olduğu için benlik saygısı ile kesin bir ilişki olmadığı ancak geleceğe yönelik beklentilerde etkili bir değişken olduğu düşünülmektedir.

Üniversite öğrencileri ile gerçekleştirilen çalışmada gelir düzeyi yüksek olan öğrencilerin benlik saygısının ortalama puanlarının daha yüksek olduğu belirtilmiştir(Kaya,2021;Karadağ, Güner ve Uçan,2008). Lise öğrencilerinin geleceğe yönelik beklentilerinin belirlendiği bir çalışmada gelir düzeyi yüksek öğrencilerin düşük gelire sahip öğrencilere göre geleceğe yönelik daha fazla olumlu tutum içinde olduğu ortaya konmuştur(Çuhadar, Demirel, Er ve Serdar,2019). Ancak Bireylerin aylık gelir durumunun gelecek beklentisine yönelik alanyazı çalışmalarında farklı sonuçlar karışımıza çıkmaktadır(Zorba ve Göksel,2016; Ege,2018). Yapılan çalışmada benlik saygısı ile gelecek beklentisi üzerinde anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Bireyleri pozitif anlamda etkilediği düşünülen gelir durumunun yüksek gelire sahip

sporcuların yüksek benlik saygısına sahip olduğu ve geleceğe olumlu beklentilere sahip olma olasılığının daha yüksek olduğu düşünülmektedir.

Eğitim sürecinin insanın gelişimine önemli katkılar sağladığı bilgisi göz önüne alındığında, eğitimin sporcuların benlik saygısı ile gelecek beklentisi üzerindeki farklılıklar incelendiğinde, benlik saygısı ile anlamlı bir farklılık tespit edilmediği ancak gelecek beklentisi ile anlamlı farklılıklar olduğu saptanmıştır. Kaya (2021), beden eğitimi öğretmenlerinin benlik saygısı ve mesleki benlik saygısı ile ilgili yaptığı çalışmada eğitim değişkeninin benlik saygısında herhangi bir farklılık saptamadığı belirtmiş olup benzer sonuçlar bulunmuştur. Eğitim seviyesi yüksek olan bir ailede yetişmiş bireylerin sosyal ve sportif açıdan öz güvenlerinin daha yüksek olacağını ve bunu spor ile daha da yükseltilere çıkarılabileceği belirtilmiştir(Keskin,2006). Öz güveni yüksek bireylerin hem yüksek benlik saygısına sahip olabileceği hem de geleceğe yönelik beklentilerinin daha olumlu olabileceği düşünülmektedir.

Rafting sporu ile uzun zaman ilgilenen sporcuların benlik saygısının daha yüksek ancak spora yeni başlayan bireylerin gelecek beklentisinin ortalama puanlarının daha yüksek bulunmuştur. Benzer biçimde başka bir çalışmada benlik saygısı ile mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkinin incelendiği araştırmada, bireylerin spor yapma süreleri arttıkça benlik saygısının daha yüksek olduğu ortaya konmuştur(Demir ve Duman,2019). Ayrıca spor yapan ve yapmayan işitme engellilerinin benlik saygısı düzeylerinin incelendiği başka bir başka çalışmada da spor yapan işitme engeli bireylerin benlik saygısının daha yüksek olduğu saptanmıştır(Çoban ve Konar,2012) Lise öğrencileri ile ilgili gerçekleştirilen çalışmada öğrencilerin okul durum değişkenine göre geleceğe yönelik ilişkinin varlığı irdelenmiştir. Bu kapsamda gerçekleşen çalışmada spor lisesinde öğrenim gören öğrencilerin gelecek beklentisinin ortalama puanın diğer liselere göre daha yüksek olduğunu ifade edilmiştir(Keskin,2006). Nitekim spor ile ilgilenen bireylerin geleceğe yönelik beklentileri, benlik saygısı, özgüven vb. özelliklerinin geleceğe yönelik olumlu etki edebilmektedir.

Çalışmada milli sporcu olan bireylerin benlik saygısı ve gelecek beklentisi ortalama puanlarının milli sporcu olmayanlara göre daha yüksek bulunmuştur. Benzer biçimde karate branşındaki üniversite elit sporcularının gelecek beklentilerinin belirlenmesine yönelik yapılan çalışmada, milli karateci olan sporcuların geleceğe yönelik beklentileri daha yüksek olduğu saptanmıştır(Özbek ve Şanlı,2011). Ayrıca spor bilimleri özel yetenek sınavına hazırlanan bireylerin geleceğe yönelik beklentileri yüksek ve pozitif bir ilişki olduğu belirtilmiştir(Özsarı, Görücü, Altın ve Boyalı,2018). Ancak takım sporu yapan sporcuların benlik saygısı ile öfke biçimlerindeki çalışmasında sporcuların milli olup olmama durumlarına göre benlik saygılarında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir(Certel ve Bahadır,2012). Çalışmada milli sporcu olma durumlarında ortaya konan farklılıklar örneklem alanının farklılığı nedeniyle değişkenlik gösterebileceği düşünülmektedir. Bu doğrultuda sporcu veya milli sporcu olmuş olmanın verdiği özgüven, yüksek benlik saygısı gibi özelliklerinden dolayı milli olan bireylerin geleceğe yönelik beklentilerinin daha yüksek olduğu varsayılmaktadır.

Benlik saygısı insanın dünyaya geldiği andan başlayarak benlik kavramı oluşmaya başlamakta ve kendileri hakkında edindikleri olumlu veya olumsuz tutum, değer yargıları, inançlarına sahip olmaktadır (Taşkın,2019; Yenidünya,2005). Benlik saygısı yaşamın çeşitli yönlerini etkileyen önemli bir faktördür. Bunlar arasında gelecek beklentisi, iş performansı ve meslek gibi faktörlerdir(Betz,Klein ve Taylor,1996). Yüksek benlik saygısına sahip bireylerin geleceğe yönelik olumlu beklentide olma, kendini gerçekleştirebilme ve kariyer seçimi gibi alanlarda etkin ve verimli bir gelişme eğiliminde olmaktadır(Park, Kim, Kwon ve Lee,2018). Ayrıca spor yapan bireylerin benlik saygısını yükseltmede yararlı olduğu belirtilmektedir(Çoban ve Konar,2012). Böylelikle de spor ile benlik saygısı bireylerin geleceğe yönelik beklentilerini pozitif yönde etkileyebileceği ve yaşamlarını etkileyebilen önemli faktörler olabileceği söylenebilir.

Bunlardan hareketle benlik saygısı ile gelecek beklentisi arasında pozitif yönlü bir ilişki olduğu ve bunların birbirini etkileyebileceği hipotezi ile araştırma gerçekleştirilmiştir. Gerçekleştirilen

çalışmada; benlik saygısı ile gelecek beklentisi arasında orta düzeyde pozitif yönlü bir ilişki tespit edilmiştir. Yapılan bazı alanyazı çalışmalarında benlik saygısı ile gelecek beklentisi arasında pozitif yönde bir ilişki ortaya konmuştur(Zimbardo ve Boyd,1999;Worrel,Mckay ve Andretta,2015;Freire ve Ferreira,2019; Rey, Extremera ve Pena,2011; Yıldırım,2017).

Geleceğe yönelik beklentileri şekillendirmede, planlamada ve amaçları takip etmede benlik saygısının düzeyine göre bireyler günlük yaptıkları aktiviteleri düzenler(Crocker ve Wolfe,2001). Ayrıca yüksek benlik saygısı ile olumlu gelecek beklentisinin devam ettirilmesi birçok toplumda psikolojik iyi oluş için gereklidir(Iyu, Du ve Rios,2019). Bu bağlamda gerçekleştirilen çalışmada, Rafting sporcularının benlik saygısının geleceğe yönelik beklentilerinin yaklaşık %20'sini yordamaktadır. Herman 2005'e göre yüksek öz yeterliliğe sahip bireylerin yüksek benlik saygısına sahip olduğu belirtmiştir. Ayrıca öz saygı ile öz yeterlilik düzeyleri yüksek olan bireylerin karar verme, motive etme ve beklentileri etkileyebilmektedir(Hajloo,2014). Diğer bir deyişle ile yüksek benlik saygısına sahip olan bireyin öz yeterliliğe sahip olduğu ve öz yeterliliğe sahip olanlarında geleceğe yönelik olumlu beklentilerini de pozitif bir biçimde etkileyebildiği söylenebilir.

Araştırma sonuçlarına dayalı olarak şu öneriler sunulmuştur:

- * benlik saygısının geleceğe yönelik beklentilerdeki ilişkisinde daha genel ve kesin değerlendirmelerde bulunmak amacıyla çalışmanın örneklem alanı ve kapsamı değiştirilmesi,
- * benlik saygısı ve gelecek beklentisinde farklı spor branşları ile karşılaştırılarak gerçekleştirilmesi
- * sporcuların gündelik yaşamlarını etki eden farklı değişkenlerin bilimsel araştırma teknikleri ile incelenmesi önerilmektedir.

KAYNAKÇA

- Baş, T. (2010). *Anket*. Ankara: Seçkin Yayınları, 1.
- Betz, N., E., Klein, K. L. and Taylor, K. M. (1996). evaluation of a short form of the career decision-making self-efficacy scale. *J. Career Assess*, 4, 47-57.
- Certel, Z. ve Bahadır, Z. (2012). Takım sporu yapan sporcularda benlik saygısı ve sürekli öfke ve öfke ifade tarz ilişkisinin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14 (2), 157-164
- Crocker J. and Wolfe C., T. (2001). Contingencies of self-worth. *Psychol. Rev*, 108, 593-623.
- Çimen, F. (2021). *Üniversite öğrencilerinde internet bağımlılığının sahip olduğu değerlerle gelecek beklentisi arasında yordayıcı ilişkiler*. Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Konya.
- Çoban, B. ve Konar, N. (2012). İşitme engelli milli sporcular ile spor yapmayan işitme engellilerin benlik saygısı düzeylerinin karşılaştırılması. *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 14 (1), 12-17.
- Çuhadar, A., Demirel, M., Er, Y., ve Serdar, E. (2019). Lise öğrencilerinde boş zaman yönetimi ve gelecek beklentisi ilişkisi. *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 12(66),1498-1505.
- Çuhadaroğlu, Ç., F. (1985, 7-13 Ekim). *Gençlerde benlik saygısı ile ilgili bir araştırma*. XXI. Ulusal Psikiyatri Ve Nörolojik Bilimler Kongresinde sunuldu, İstanbul.
- Demir, K. ve Duman, S. (2019). Bireylerin spor yapma durumlarıyla, benlik saygıları ve mutluluk düzeyleri arasındaki ilişkisinin incelenmesi. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 4(4), 437-449.
- Ege, A. (2018). *Ergenlerin Sorunlarının Ve Algıladıkları Sosyal Desteğin Gelecek Beklentilerine Etkilerinin İncelenmesi*. Yayımlanmış Doktora Tezi, Hacettepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara, 33.
- Freire, T. and Ferreira, G. (2019). Do I need to be positive to be happy? considering the role of self-esteem, life satisfaction, and psychological distress in portuguese adolescents' subjective happiness. *Psychological Reports*, 123(4), 1064-1082.
- George, D. and Mallery, P. (2010). SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference. *Allyn And Bacon*. 1-63.

- Gül, B. (2019). *Sekiz haftalık rafting uygulamasının bazı fiziksel ve fizyolojik parametrelere etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Erzincan Binali Yıldırım Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Erzincan.
- Güloğlu, B. ve Kararımak, B. (2010). Üniversite öğrencilerinde yalnızlığın yordayıcısı olarak benlik saygısı ve psikolojik sağlamlık. *Ege Eğitim Dergisi*, 73-88.
- Hajloo, N. (2014). Relationships between self-efficacy, self-esteem and procrastination in undergraduate psychology students. *The Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences*, 8(3), 42-49.
- Kaya, Y. (2021). *Beden eğitimi öğretmenlerinin benlik saygısı ve mesleki benlik saygısı düzeylerinin çeşitli değişkenlere bağlı olarak incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı, Ağrı.
- Karadağ, G., Güner, İ., Çuhadar, D. ve Uçan, Ö. (2008). Gaziantep üniversitesi sağlık yüksekokulu hemşirelik öğrencilerinin benlik saygıları. *Fırat Sağlık Hizmetleri Dergisi*, 3(7), 29-42.
- Kararımak, Ö. ve Siviş, Ç., R. (2011). Benlik saygısının ve denetim odağının psikolojik sağlamlık üzerine etkisi: duyguların aracı rolü. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 4(35), 30-43.
- Karasar, N. (2007a). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayıncılık, 17.
- Keskin, V. (2006). *Çocuklarını spora yönlendiren anne ve babaların beklentileri*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Afyon Kocatepe Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Afyonkarahisar.
- Kımtır, N. (2012). Ergenlerde benlik saygısı ve öznel dindarlık algısının bazı değişkenler açısından incelenmesi. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 9 (17), 439-468
- Ledebur, L.S. (1977). Issues in the economic development of nonmetropolitan united states. *Economic Development Research Report*, 1-28.
- Lyu, H., Du, G. and Rios, K.,(2019). The Relationship between future time perspective and self-esteem: a cross-cultural study of chinese and american college students. *Front Psychol*,10, 1518.
- Nurmi, J. E. (1991). How do adolescents see their future? a review of the development of future orientation and planning. *Developmental Review*, 1(2), 1-59.
- Oktan, V. ve Şahin, M. (2010). Kız ergenlerde beden imajı ile benlik saygısı arasındaki ilişkinin incelenmesi. *Uluslararası İnsan Bilimleri Dergisi*, 7(2), 543-556.
- Özkul, G. (2020). Spor ve girişimcilik arasındaki etkileşim: spor girişimciliği ve ekonomik yansımaları. *Nobel Akademik Yayıncılık*. 1, 340-356.
- Özbek, O. ve Şanlı, E. (2011). Karate branşındaki üniversite elit sporcularının bu branşa yönelme nedenleri ve beklentileri. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 5(3).
- Özsarı, A., Görücü, A., Altın, M. ve Boyalı, M. (2018). Üniversitelerin spor bilimleri fakültesi özel yetenek sınavlarına hazırlanan bireylerin gelecek beklentileri. *Gaziantep Üniversitesi Spor Bilimleri Dergisi*, 3(1), 10-22.
- Park, I.J., Kim, M., Kwon, S. and Lee, H.G. (2018). The Relationships of self-esteem, future time perspective, positive affect, social support, and career decision: a longitudinal multilevel study. *Frontiers in Psychology*, 9, 514.
- Rey, L., Extremera, N. and Pena, M. (2011). Perceived emotional intelligence, self-esteem and life satisfaction in adolescents. *Psychosocial Intervention*, 20(2), 227-234.
- Şimşek, H. (2011). Güneydoğu anadolu bölgesindeki lise öğrencilerinin gelecek beklentileri ve gelecek beklentilerini etkileyen faktörler. *Kurumsal Eğitim Bilim Dergisi*, 5(1), 90-109.
- Tabachnick, B., G. and Fidell, L., S. (2007). Using multivariate statistics. *Pearson Education*, 1.
- Taşkın, S. (2019). *İlköğretim çağındaki çocuklarda 8 haftalık rekreatif etkinliklerin benlik saygısı üzerine etkisinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Batman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Batman.
- Tuncer, M. (2011). Ergen gelecek beklentileri ölçeğinin türkçeye uyarlanması. *International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 6/2 Spring*, 935-948.
- Yenidünya, A. (2005). *Lise öğrencilerinde rekabetçi tutum, benlik saygısı ve akademik başarı ilişkisi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü. İstanbul.
- Yetim, A. (2015). *Sosyoloji ve spor*. Ankara: Berikan Yayınevi, 7.
- Yıldırım, Y., Kırımoğlu, H. ve Temiz, A. (2010). Beden eğitimi ve spor öğretmenlerinin mesleki benlik saygısı düzeylerinin incelenmesi (Hatay il örneği). *Selçuk Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilim Dergisi*, 12(1), 29-35.
- Yıldırım, T. (2017). *Üniversite öğrencilerinde benlik saygısı ile algılanan sosyal destek ve yaşam doyumu arasındaki ilişkinin incelenmesi*. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Haliç Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- Zorba, E. ve Göksel, A., G. (2016). Türkiye'deki plaj hentbolu sporcularının spora başlamasına etki eden unsurlar ve spordan gelecek beklentileri. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 13(2), 203-214.

- Zimbardo P. G. and Boyd J., N. (1999). Putting time in perspective: a valid, reliable individual- differences metric. *J. Pers. Soc. Psychol*,77, 1271–1288.
- Worrell F. C., Mckay M. T., Andretta J. R. (2015). Concurrent validity of zimbardo time perspective inventory profiles: a secondary analysis of data from the United Kingdom. *J. Adolesc.* 42 128–139.

The Effect of Rafting Athletes' Self-Esteem on Future Expectations¹

Rıdvan ÇELİK²

Tekin ÇOLAKOĞLU³

Cited:

Çelik, R., Çolakoglu, T. (2023). The Effect of Rafting Athletes' Self-Esteem on Future Expectations, *Journal of Interdisciplinary Educational Research*, 7(16), 390-402, DOI: 10.57135/jier.1266043

Abstract

The study aimed to investigate the effect of self-esteem of Rafting athletes on future expectancy and to evaluate the relationship between self-esteem, which is assumed to be effective on future expectancy, and different variables. The research consists of 194 (65 female, 129 male) Rafting athletes who participated voluntarily by simple random method registered in Turkey Rafting Federation. In the study based on descriptive and correlational survey model, the Personal Information Form developed by the researcher and the Self-Esteem Scale and Future Expectation Scale, which had previously conducted reliability and validity studies, were used as data collection tools. In the data analysis process, descriptive statistics, one-way analysis of variance (Anova), t-test, regression analysis, Pearson correlation analysis and Post-Hoc (Tukey HSD) statistical methods were used. According to the results of the study, it was found that there was a significant relationship between self-esteem and future expectancy at a moderate level and in a positive direction, and it was determined that the probability of having high self-esteem and positive future expectancy was higher in national athletes. It was determined that individuals who practiced sports for a long time had high self-esteem, but individuals who practiced sports for less time had a positive effect on future expectancy. The economic status of athletes had a positive effect on self-esteem and future expectancy. However, although there was no noteworthy discrepancy between the self-esteem and education variables, a remarkable difference was detected in future expectations. Furthermore, there was a significant impact of self-esteem on future expectations among athletes.

Keywords: Self-esteem, future expectation, rafting sport

INTRODUCTION

Sport teaches individuals how to overcome challenges, build character, and cultivate discipline in their lives. Furthermore, sport promotes a more active and healthy lifestyle for individuals (Yetim, 2015). It is widely recognised that sport plays a significant role in various aspects of our lives as a means of evaluating people's leisure time. In our nation, many sports are highly popular among young people. Rafting is considered to be a growing sport. As interest in the sport increases, opportunities for both sport development and tourism also increase in our country (Gül, 2019).

Sport offers significant opportunities in terms of sports, economics, entrepreneurship, and employment opportunities in many countries (Özkul, 2020). It is believed that individuals who have an interest in Rafting sports have a positive effect on each other's expectations and self-esteem. By aligning themselves with the conditions and advancement of their preferred sports branch, individuals can create more defined goals and objectives for their future (Nurmi, 1991). Therefore, it can be posited that the aspirations and future achievements of individuals in Rafting are significantly influenced by their involvement and expectations within the sporting activity.

Numerous factors influence the future expectations of individuals when establishing goals and objectives. Both internal and external factors, including society, culture, education, skills, self-

¹This article is derived from the thesis entitled "Assessing Links between Self-Esteem and Future Expectations of Rafting Athletes."

²Expert, Ministry of Youth and Sports, Ankara-Türkiye, rdvnlk65@gmail.com, orcid.org/0000-0003-3047-7195

³Prof.Dr., Gazi University, Faculty of Sports Sciences, Sports Management ,Ankara-Türkiye, ctekin@gazi.edu.tr , orcid.org 0000-0002-4250-6769

awareness, self-efficacy, and technological advancements, have a significant impact (Çimen, 2021). Future expectations serve as a valuable tool that encourages social, economic, cultural, and mental progress. Expectations for the future play a significant role in the long-term planning of individuals interested in sports who aim to enhance their abilities. Their impact on athletes varies and can have either a positive or negative effect on performance, as demonstrated by Ledebur (1977). Therefore, it is evident that expectations for the future have profound implications for human life.

Given that multiple factors impact future expectations, self-concept is deemed a crucial aspect. Self-concept refers to the belief that individuals possess distinctive traits that differentiate them from other living beings (Taşkın, 2019). It is suggested that individuals place a high value on their personality, perceive themselves as superior to others, or exhibit arrogance. Thus, the self is expressed as an individual's essential nature, including personality traits. Any subjective evaluations are excluded (Tuncer, 2011). Technical terms are explained when introduced, and the language is objective and value-neutral throughout. Self-awareness plays a critical role in shaping our thinking, which affects and directs our ideas and attitudes towards ourselves (Yenidünya, 2005). It can be concluded that the formation of the self-concept creates a framework for individuals' ideas and attitudes which should be considered.

Self-esteem comprises the individual's perception of their value and importance, as well as their ability to appreciate, approve of and reward themselves. This is expressed when an individual values their opinion of themselves (Oktan & Şahin, 2010). In essence, self-esteem refers to the concept of feeling worthwhile and valuable about one's self (Kararmak and Sivis, 2011).

Self-esteem refers to the positive or negative evaluations an individual makes about themselves. If an individual exhibits positive attitudes, they are more likely to have high self-esteem while those with negative attitudes are more likely to have low self-esteem. Oktan and Şahin (2010) divided self-esteem into two categories, low and high evaluations.

When individuals behave in accordance with the conditions and circumstances of their lives, their self-respect, confidence, and happiness increase, along with a positive attitude towards the future (Güloğlu and Kararmak, 2010). It is assumed that this self-awareness may lead to a greater tendency to develop oneself in sports, and result in more positive expectations for the future. Additionally, it is believed that physical activity plays a significant role in the cognitive and physical development of individuals.

Importance of Research

It is believed that sports have the power to benefit society. To achieve this, it is crucial to provide support to talented individuals across various sports disciplines and to foster interest in sports in our daily lives. As such, developing and popularising sports at the grassroots level in our country is considered vital. This will provide excellent opportunities for a better life to our present and future generations by increasing their involvement in sports. It is believed that the increased dissemination of Rafting as a sport can provide numerous opportunities for the youth in our country to pursue careers as Rafting athletes. This concept has been observed to fuel a growth in global and national interest in the sport, notwithstanding the dearth of scientific studies of Rafting. The research conducted on this topic is significant in uncovering the correlation between athletes who partake in Rafting sports and various factors through scientific experimentation, thereby contributing to academic studies in the field of Rafting sports.

Purpose of the Study

This research aims to investigate the self-esteem of Rafting athletes, which consists of their attitude, ideas, and value judgments about themselves. Moreover, this study aims to examine the correlation between self-esteem and the expectations for the future that were established during their childhood. The following sub-objectives were established to achieve this goal.

1- Is there a significant difference in self-esteem and future expectations of Rafting athletes according to gender?

- 2- Is there a significant difference in self-esteem and future expectations of Rafting athletes according to their married or single status?
- 3- Is there a significant difference in self-esteem and future expectations of Rafting athletes according to their educational status?
- 4- Is there a significant difference in self-esteem and future expectations of Rafting athletes based on their economic status?
- 5- Is there a significant difference in future expectations and self-esteem depending on the duration of participation in Rafting sport?
- 6- Is there a notable difference in future expectations and self-esteem among national Rafting athletes?
- 7- Is there a correlation between self-esteem and future expectations in Rafting athletes?
- 8- Does the self-esteem of Rafting athletes affect their future expectations?

METHOD

Research Model

As the study aims to uncover the self-esteem and future expectations of Rafting athletes, as well as their relationship with various variables, it was necessary to utilise a descriptive and relational screening model. The descriptive survey method is a research approach that seeks to reveal a current or past situation as it exists. The objective of this study is to define the subject's situation in its original conditions without any influence or attempts to alter it. Furthermore, relational survey models are applied to reveal the differences between two or more variables' status or degree (Karasar, 2007a).

Work Group

As of January 2022, 202 Rafting athletes holding active licences within the Turkish Rafting Federation participated in an online research. The research was conducted on 194 athletes since the data of 8 athletes were missing. The sampling method was determined to include 186 athletes, with a 95% confidence interval and 5% margin of error, as stated by Baş (2010).

Data Collection Instruments

The study utilized the "Personal Information Form," developed by the researcher to elicit demographic data such as age, gender, marital status, and educational status of the athletes. To measure athlete self-esteem, two scales were employed: the Self-Esteem Scale, consisting of ten items, developed by Morris Rosenberg in 1965 and adapted into Turkish by Çuhadaroğlu in 1985. The original self-esteem scale was found to have good reliability (Cronbach's Alpha $\alpha = 0.84$). Tuncer adapted the Future Expectations Scale for Adolescents, developed by McWhirter in 2008, into Turkish in 2011. The 14-item scale was one-dimensional and measured higher education students' future expectations. The scale exhibited good internal consistency (Cronbach's Alpha $\alpha = 0.84$).

Analysing the Data

The research data was analyzed using SPSS 22 package programme. It was found that future expectation (Cronbach's Alpha $\alpha = 0.925$) and self-esteem (Cronbach's Alpha $\alpha = 0.827$) were reliable. The normal distribution of quantitative values was evaluated using tests for skewness and kurtosis. Upon analysis, it can be observed that the kurtosis and skewness values fall within the normality limit values of -1.96 and +1.96, as stipulated by Tabachnick and Fidell (2007) and George and Mallery (2010).

Table 1. Skewness and Kurtosis Values of the Scales

	Self-Esteem	Future Expectation
N	194	194
Skewness	-,290	-,945
Kurtosis	-,984	1,085

It is assumed, based on Table 1, that the scales utilised in the study fall within the specified range and that the data is normally distributed. Descriptive statistics, one-way analysis of variance (Anova), t-tests, regression analysis, Pearson correlation analysis, and Post-Hoc (Tukey HSD) statistical methods were employed in this context.

FINDINGS

The statistical analysis results from the study conducted on Rafting athletes have been categorised and examined based on the stated sub-objectives.

Findings Related to the First Sub-Aim

The study's sub-objective, which aimed to determine whether there was a significant difference in the self-esteem and future expectations of male and female Rafting athletes, is presented in Table 2 with an objective analysis of the collected data

Table 2. Differentiation of Mean Scores of Data Collection Tools According to Gender Variable

Group	N	Middle	Ss	t	p	
Self-Esteem	Female	65	3,497	0,04538	3,506	,001*
	Male	129	3,259	0,04426		
Future Expectation	Female	65	2,998	0,04606	3,241	,001*
	Male	129	2,753	0,05639		

* $p < 0.05$

Table 2 reveals a significant difference in mean self-esteem scores between male and female athletes ($t=3.506$; $p=0.001 < 0.05$). Specifically, the mean self-esteem score of men ($\bar{x}=3.259$) was found to be lower than that of women ($\bar{x}=3.497$). Additionally, when examining mean scores of athletes' future expectations, a significant difference was found between genders ($t=3.241$; $p=0.001 < 0.05$). Hence, the average future expectancy scores for women (mean=2,998) exceeded those of men (mean=2,753).

Findings Related to the Second Sub-Aim

The examination of data from Rafting athletes pertaining to the question of whether there exists a discernible disparity in self-esteem and future expectations of Rafting athletes based on their marital or single status, is presented in Table 3. This is in line with one of the study's sub-objectives.

Table 3. Differentiation of Mean Scores of Data Collection Tools According to Marital Status Variable

Group		N	Middle	Ss	t	p
Self-Esteem	Married	34	3,35	0,04528	0,158	0,875
	Single	160	3,336	0,04619		
Future Expectation	Married	34	2,505	0,06997	-4,067	,000*
	Single	160	2,906	0,04772		

* $p < 0.05$

Table 3 shows that there is no significant difference in the mean self-esteem scores of athletes based on marital status ($p > 0.05$). However, when analysing the mean future expectation scores of athletes, a significant difference is observed based on marital status ($t = -4.067$, $p = 0.000 < 0.05$). It is evident that the mean future expectation scores of single athletes ($\bar{x} = 2.906$) are higher than the mean scores of married athletes ($\bar{x} = 2.505$).

Findings Related to the Third Sub-Aim

The findings from Table 4 present the analysis of data on Rafting athletes, examining whether there is a notable variation in the self-esteem and future expectations of athletes based on their educational qualifications. This sub-objective is explored in the study.

Table 4. Differentiation of Mean Scores of Data Collection Tools According to Educational Status Variable

Group		N	Middle	Ss	F	p
Self-Esteem	secondary school	35	3,234	0,04531	0,955	0,415
	high school	91	3,385	0,04607		
	University	48	3,344	0,04663		
	Postgraduate	20	3,3	0,04472		
Future Expectation	secondary school	35	2,876	0,03253	8,189	,000*
	high school	91	3	0,04717		
	University	48	2,584	0,05828		
	Postgraduate	20	2,617	0,07531		

* $p < 0.05$

Table 4 indicates no notable difference in the average self-esteem scores of the athletes based on their educational status ($p > 0.05$). Nevertheless, there is a significant difference in the athletes' future expectation mean scores amongst various educational status groups ($p < 0.05$). A Post-Hoc (Tukey HSD) test was conducted to determine the disparities in mean scores of prospective expectations based on athletes' educational status. The results indicate noteworthy differences between Rafting athletes who obtained high school education types and university ($p = ,000$) or

postgraduate ($p=,003$) education groups. Simply put, those with a high school education possess higher future expectations than those with university and graduate education.

Findings Related to the Fourth Sub-Aim

The results of the Rafting athlete data analysis, aimed at determining whether there is a significant difference in self-esteem and future expectations among athletes based on their economic status, can be found in Table 5. The study's sub-objective is specifically addressed in this table.

Table 5. Differentiation of Mean Scores of Data Collection Tools According to Income Status Variable

Group	N	Middle	Ss	F	p	
Self-Esteem	Very Bad	12	3,45	0,02908		
	Bad	32	3,091	0,04848		
	Middle	88	3,211	0,04393	15,684	,000*
	Good	47	3,538	0,03474		
	Very Good	15	3,9	0		
Future Expectation	Very Bad	12	3,299	0,0201		
	Bad	32	2,891	0,06083		
	Middle	88	2,644	0,05537	10,304	,000*
	Good	47	2,867	0,04196		
	Very Good	15	3,367	0		

* $p<0.05$

Table 5 indicates a significant difference in the mean scores of athletes' self-esteem based on their income status variable ($p<,05$). A Post-Hoc (Tukey HSD) test was conducted to reveal the mean score differences. The self-esteem level demonstrated significant differences among the very good income status group compared to the very bad income status ($p=,004$), bad income status ($p=,000$), medium income status ($p=,000$) and good income status ($p=,003$) groups. In other words, athletes with higher income status exhibit a greater level of self-esteem as compared to their lower income status counterparts. Analyzing the mean scores of athletes' future expectations reveals a significant difference based on their income status variable ($p<,05$). Therefore, a Post-Hoc (Tukey HSD) test was conducted to uncover variations in the mean scores of athletes' future expectation. The test results reveal significant disparities between the Rafting athletes with very good earnings and those in the low ($p=0.002$), middle ($p=0.000$), and high ($p=0.001$) income groups. In essence, athletes who earn higher incomes possess increased positive expectations for what lies ahead.

Findings for the fifth sub-objective

The examination of Rafting athletes' data concerning the query "Does the duration of practicing Rafting sport affect future expectations and self-esteem significantly?" - a sub-goal of the study - is available in Table 6.

Table 6. Differentiation of Mean Scores of Data Collection Tools According to the Duration of Rafting Sport

	Group	N	Middle	Ss	F	p
Self-Esteem	0-2 Years	76	3,196	0,045		
	3-4 Years	71	3,415	0,04556		
	5-10 Years	37	3,446	0,04324	4,305	,006*
	11 Years and Over	10	3,48	0,0429		
Future Expectation	0-2 Years	76	2,809	0,05873		
	3-4 Years	71	2,971	0,04765		
	5-10 Years	37	2,752	0,04894	4,43	,005*
	11 Years and Over	10	2,378	0,05554		

* $p < 0.05$

Table 6 shows significant differences in the mean scores of athletes' self-esteem, based on the duration of doing sports ($p < .05$). A Post-Hoc (Tukey HSD) test was carried out to determine the mean score differences. Notably, the levels of self-esteem for 5-10 years of Rafting and 0-2 years of Rafting ($p = .006$), and for 3-4 years of Rafting and 0-2 years of Rafting ($p = .003$) exhibited significant differences. In other words, athletes who have engaged in sports for a longer duration exhibit higher levels of self-esteem compared to those with less experience. Upon examination of average future expectation scores among the athletes, a significant difference was observed in relation to the length of time practicing sports ($p < .05$). Upon examination of average future expectation scores among the athletes, a significant difference was observed in relation to the length of time practicing sports ($p < .05$). Therefore, a Post-Hoc (Tukey HSD) test was conducted to elucidate variations in the average future expectation scores of the athletes. The test results indicate that there is a noteworthy distinction between athletes who have engaged in Rafting for 3-4 years and those who have more than 11 years of experience ($p = .001$) as well as those with 5-10 years ($p = .042$) experience. As a consequence, athletes who have less experience show more optimistic prospects for their future in sports.

Findings Related to the Sixth Sub-objective

The data analysis of Rafting athletes focuses on the question "Does being a national athlete have a significant impact on self-esteem and future expectations?" as a sub-objective of the study. Find the results in Table 7.

Table 7. Differentiation of Mean Scores of Data Collection Tools According to Being a National Athlete

Group		N	Middle	Ss	t	p
Self-Esteem	Yes	38	3,713	0,03346	7,199	,000*
	No	156	3,247	0,04394		
Future Expectation	Yes	38	3,151	0,02816	6,118	,000*
	No	156	2,758	0,05636		

*p<0.05

Table 7 shows a significant difference in mean self-esteem scores between athletes who were and were not national athletes (t=7.199, p=0.000<0.05), with the former having higher scores (\bar{x} =3.713) than the latter (\bar{x} =3.247). On analyzing the average future expectation scores of athletes, a noteworthy difference was discovered based on the variable of being a national athlete (t=6.118; p=0.000<0.05). The mean future expectancies of national athletes (\bar{x} =3.151) were higher compared to non-national athletes (\bar{x} =2.758).

Findings related to the seventh sub-objective

The data analysis of Rafting athletes with regards to the inquiry, "Does a correlation exist between self-esteem and the future expectations of Rafting athletes?", with a focus on the sub-objective of the study, can be found in Table 8.

Table 8. Pearson Correlation Analysis Between Self-Esteem and Future Expectation

		Self-Esteem	Future Expectation
Self-Esteem	r	1	,446**
	p		0
	N	194	194
Future Expectation	r	,446**	1
	p	0	
	N	194	194

*p<0.05 *p<0.01

The study analysed the relationships between variables through Pearson Correlation. Table 8 shows a moderate and positively significant connection between self-esteem and future expectations in athletes (r= .446). Hence, an increase in self-esteem correlates with an increase in future expectancy among athletes.

Findings related to the eighth sub-objective

The analysis of the data of Rafting athletes regarding the question "Does self-esteem of Rafting athletes have an effect on future expectancy?", which is aimed at the sub-objective of the study, is given in Table 9.

Table 9. Simple Linear Regression Analysis Between Self-Esteem and Future Expectancy

Predictor Variable (Self-Esteem)					
Variable	B	Standard Error	Beta	t	p
Fixed	0,227	0,016		14,388	.000*
Predicted Variable (Future Expectation)	0,377	0,055	0,446	6,897	.000*
R ² (R Square) = .199		R = .446			
R ² (Adjusted R ²) = .194		F = (1-192) = 47,569			

*p<0.05

Table 9 reveals that athletes' self-esteem significantly predicts their level of future expectancy (R=0.446; R²=0.199; F=47.569; p<0.05), explaining approximately 20% of the total variance.

CONCLUSION and DISCUSSION

The study found a significant variation in average self-esteem and future expectation scores among athletes according to gender, with women showing higher scores. Similarly, a study on self-esteem and subjective perception of religiosity in adolescents reported higher self-esteem scores among women than men (Kimter, 2012), affirming the current findings. However, a study on professional self-esteem among physical education and sports teachers found that female teachers received lower self-esteem scores compared to male teachers (Yıldırım, Kırımoglu, & Temiz, 2010). Another study examining future expectations of higher education students revealed that male students had lower expectations than their female counterparts (Tuncer, 2011). However, no significant difference was found in the role of gender when considering the future expectations of high school students (Şimşek, 2011). Similarly, in another study, gender did not significantly impact the future expectations of university elite athletes in the karate branch (Özbek & Şanlı, 2011). Based on the research, it can be concluded that an athlete's self-esteem and future expectations are not determined by gender. Innate characteristics such as gender do not have a significant impact on a person's ability to develop important factors in their life.

The study examining the professional self-esteem of physical education and sports teachers found that marital status was not significantly related to self-esteem, which is in line with our own research (Yıldırım, Kırımoglu, & Temiz, 2010). Although marital status is thought to influence future expectations, it is not considered to be a determining factor for self-esteem, as it may only emerge later in an individual's life.

Kaya (2021) and Karadağ, Güner, and Uçan (2008) reported that university students with high income levels had higher scores of self-esteem. Two studies have found a positive relationship between income level and self-esteem and future expectations among students. Çuhadar, Demirel, Er, and Serdar (2019) found that high school students with high income levels had more positive attitudes towards the future compared to those with low income levels. However, literature studies have revealed varying findings regarding the future expectations of individuals based on their monthly income status (Zorba & Göksel, 2016; Ege, 2018). The study has identified a significant correlation between self-esteem and future expectations. It is suggested that athletes

with higher income levels, which are believed to have a positive impact on individuals, exhibit higher self-esteem and are more disposed towards positive future expectations.

Considering that the educational process contributes significantly to the development of individuals, the examination of differences between self-esteem and future expectations of athletes revealed no statistically significant differences in self-esteem but significant differences in future expectations. Kaya (2021), in the study concerning self-esteem and professional self-esteem of physical education teachers, found that the education variable did not reveal any significant difference in self-esteem, consistent with prior research. Literature suggests that individuals brought up in highly educated families tend to possess higher levels of self-confidence in social and athletic domains; furthermore, sport activities can further enhance self-esteem (Keskin, 2006). Individuals with high self-confidence are believed to possess elevated self-esteem and optimistic outlooks towards the future.

It was discovered that athletes who had longer experience in Rafting had higher self-esteem. However, individuals who just started participating in sports had higher average future expectation scores. Another study investigating the correlation between self-esteem and happiness levels revealed that self-esteem was higher as individuals continued to engage in sports activities for a longer duration (Demir and Duman, 2019). Furthermore, a study conducted by Çoban and Konar (2012) revealed that hearing impaired individuals who participate in sports possess higher levels of self-esteem than those who do not engage in any physical activity. Another investigation scrutinised the school status variable's correlation with students' future prospects, among high school students. In the context of the conducted study, Keskin (2006) reported that the mean score of students' future expectations who were studying at sports high schools was higher compared to those studying at other high schools. This indicates that having an interest in sports can positively influence one's future characteristics such as future-oriented expectations, self-esteem, self-confidence, and more.

The study found that mean scores for self-esteem and future expectancy were higher among national athletes than non-national athletes. Similarly, a study investigating future expectations among university elite karate athletes found that national karate athletes had higher expectations for the future (Özbek and Şanlı, 2011). Furthermore, the study by Özsarı, Görücü, Altın, and Boyalı (2018) highlighted that individuals studying for the sports sciences special talent exam hold optimistic outlooks for their future and exhibit positive relationships. However, Certel and Bahadır's (2012) investigation into the self-esteem and anger experiences of team sports athletes found no significant correlation between national status and self-esteem levels. It is believed that the disparities identified in the study with regards to being a national athlete may vary due to variations in the sample area. Accordingly, it is hypothesized that individuals who are national athletes hold higher expectations for the future owing to traits such as self-assurance and elevated self-worth imparted by being an athlete or national athlete.

Self-esteem develops from birth and is influenced by individuals' positive or negative attitudes, value judgments, and beliefs about themselves (Taşkın, 2019; Yenidünya, 2005). It significantly impacts different domains of life, including future expectations, job performance, and career choices (Betz, Klein, and Taylor, 1996). Individuals with high self-esteem tend to develop effectively and efficiently in areas such as positive future expectations, self-realisation, and career choice (Park, Kim, Kwon, & Lee, 2018). Additionally, according to Çoban and Konar (2012), partaking in sports is useful for enhancing self-esteem. Therefore, it can be inferred that self-esteem and sports can positively influence individuals' future aspirations, and are significant qualities that can affect their lives.

The study was conducted based on the hypothesis that self-esteem and future expectancy have a positive connection and can mutually influence each other. The findings indicate a moderately positive relationship between self-esteem and future expectancy. According to various literature studies, there appears to be a positive correlation between self-esteem and future expectations

(Zimbardo and Boyd, 1999; Worrel, McKay, and Andretta, 2015; Freire and Ferreira, 2019; Rey, Extremera, and Pena, 2011; Yıldırım, 2017).

People plan and pursue their daily activities according to their level of self-esteem, shaping their expectations for the future (Crocker and Wolfe, 2001). Additionally, having positive future expectations with high levels of self-esteem is crucial for psychological well-being in various societies (lyu, Du, & Rios, 2019). The study conducted in this regard reveals that the self-esteem of Rafting athletes predicts around 20% of their future expectations. According to Herman (2005), individuals with elevated self-efficacy demonstrate elevated self-esteem. Additionally, individuals with elevated self-esteem and self-efficacy levels are capable of influencing decision-making, motivation, and expectations (Hajloo, 2014). In summary, individuals with elevated self-esteem possess self-efficacy, and those with self-efficacy can have a positive effect on their future expectations.

Based on the results of the research, the following suggestions are presented:

- * the sampling area and scope of the study should be changed in order to make more general and precise evaluations on the relationship between self-esteem and future expectations,
- * To be carried out by comparing with different sports branches in self-esteem and future expectation
- * It is recommended that different variables affecting the daily lives of athletes should be examined with scientific research techniques.

REFERENCES

- Baş, T. (2010). Survey. Ankara: Seçkin Publications, 1.
- Betz, N., E., Klein, K. L. and Taylor, K. M. (1996). evaluation of a short form of the career decision-making self-efficacy scale. *J. Career Assess*, 4, 47-57.
- Certel, Z. and Bahadır, Z. (2012). Investigation of the relationship between self-esteem and trait anger and anger expression style in team sport athletes. *Selcuk University Physical Education and Sports Science Journal*, 14 (2), 157-164.
- Crocker J. and Wolfe C., T. (2001). Contingencies of self-worth. *Psychol. Rev*, 108, 593-623.
- Çimen, F. (2021). *Predictive relationships between the values of internet addiction and future expectation in university students*. Unpublished Master's Thesis, Necmettin Erbakan University Institute of Educational Sciences, Konya.
- Çoban, B. and Konar, N. (2012). Comparison of self-esteem levels of hearing impaired national athletes and hearing impaired people who do not do sports. *Selcuk University Physical Education and Sports Science Journal*, 14 (1), 12-17.
- Çuhadar, A., Demirel, M., Er, Y., and Serdar, E. (2019). The relationship between leisure time management and future expectation in high school students. *International Journal of Social Research*, 12(66),1498-1505.
- Çuhadaroğlu, Ç., F. (1985, 7-13 October). *A research on self-esteem in young people*. Presented at the XXIIth National Congress of Psychiatry and Neurological Sciences, Istanbul.
- Demir, K. and Duman, S. (2019). Examining the relationship between individuals' sporting status, self-esteem and happiness levels. *Gaziantep University Journal of Sport Sciences*, 4(4), 437-449.
- Ege, A. (2018). *Investigation of the Effects of the Problems of Adolescents and the Social Support They Perceive on Their Future Expectations*. Published Doctoral Thesis, Hacettepe University Institute of Social Sciences, Ankara, 33.
- Freire, T. and Ferreira, G. (2019). Do I need to be positive to be happy? considering the role of self-esteem, life satisfaction, and psychological distress in portuguese adolescents' subjective happiness. *Psychological Reports*, 123(4), 1064-1082.
- George, D. and Mallery, P. (2010). SPSS for Windows Step by Step: A Simple Guide and Reference. *Allyn And Bacon*. 1-63.
- Gül, B. (2019). *Investigation of the effect of eight-week rafting application on some physical and physiological parameters*. Unpublished Master's Thesis, Erzincan Binali Yıldırım University Institute of Health Sciences, Erzincan.
- Güloğlu, B. and Karairmak, B. (2010). Self-esteem and psychological resilience as predictors of loneliness in university students. *Aegean Journal of Education*, 73-88.

- Hajloo, N. (2014). Relationships between self-efficacy, self-esteem and procrastination in undergraduate psychology students. *The Iranian Journal of Psychiatry and Behavioral Sciences*, 8(3), 42–49.
- Kaya, Y. (2021). *Examination of self-esteem and professional self-esteem levels of physical education teachers depending on various variables*. Unpublished Master's Thesis. Ağrı İbrahim Çeçen University Department of Physical Education and Sports, Ağrı.
- Karadağ, G., Güner, İ., Çuhadar, D. and Uçan, Ö. (2008). Self-esteem of nursing students of Gaziantep University School of Health. *Firat Journal of Health Services*, 3(7), 29-42.
- Kararımkak, Ö. and Siviş, Ç., R. (2011). The effect of self-esteem and locus of control on psychological resilience: the mediating role of emotions. *Turkish Journal of Psychological Counselling and Guidance*, 4(35), 30-43.
- Karasar, N. (2007a). *Scientific research methods*. Ankara: Nobel Publishing, 17.
- Keskin, V. (2006). *Expectations of mothers and fathers who direct their children to sports*. Unpublished Master's Thesis, Afyon Kocatepe University Institute of Health Sciences, Afyonkarahisar.
- Kimter, N. (2012). Investigation of self-esteem and subjective perception of religiosity in adolescents in terms of some variables. *Mustafa Kemal University Journal of Institute of Social Sciences*, 9 (17), 439-468.
- Ledebur, L.S. (1977). Issues in the economic development of nonmetropolitan united states. *Economic Development Research Report*, 1-28.
- Lyu, H., Du, G. and Rios, K.,(2019). The Relationship between future time perspective and self-esteem: a cross-cultural study of chinese and american college students. *Front Psychol*,10, 1518.
- Nurmi, J. E. (1991). How do adolescents see their future? a review of the development of future orientation and planning. *Developmental Review*, 1(2), 1-59.
- Oktan, V. and Şahin, M. (2010). Investigation of the relationship between body image and self-esteem in female adolescents. *International Journal of Human Sciences*, 7(2), 543-556.
- Özkul, G. (2020). The interaction between sport and entrepreneurship: sport entrepreneurship and economic reflections. *Nobel Academic Publishing*. 1, 340-356.
- Özbek, O. & Şanlı, E. (2011). Reasons and expectations of university elite athletes in karate branch. *Niğde University Journal of Physical Education and Sports Sciences*, 5(3).
- Özsarı, A., Görücü, A., Altın, M., & Boyalı, M. (2018). Future expectations of individuals preparing for the special talent exams of the sports sciences faculty of universities. *Gaziantep University Journal of Sport Sciences*, 3(1), 10-22.
- Park, I.J., Kim, M., Kwon, S. and Lee, H.G. (2018). The Relationships of self-esteem, future time perspective, positive affect, social support, and career decision: a longitudinal multilevel study. *Frontiers in Psychology*, 9, 514.
- Rey, L., Extremera, N. and Pena, M. (2011). Perceived emotional intelligence, self-esteem and life satisfaction in adolescents. *Psychosocial Intervention*, 20(2), 227-234.
- Şimşek, H. (2011). Future expectations of high school students in southeastern Anatolia region and factors affecting future expectations. *Journal of Institutional Education Science* , 5(1), 90-109.
- Tabachnick, B., G. and Fidell, L., S. (2007). Using multivariate statistics. *Pearson Education*, 1.
- Taşkın, S. (2019). *Investigation of the effect of 8-week recreational activities on self-esteem in primary school children*. Unpublished Master's Thesis, Batman University Institute of Social Sciences, Batman.
- Tuncer, M. (2011). Adaptation of adolescent future expectations scale into Turkish. *international periodical for he languages, International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 6/2 Spring 2011*, p. 935-948.
- Yenidünya, A. (2005). *The relationship between competitive attitude, self-esteem and academic success in high school students*. Unpublished Master's Thesis, Marmara University Institute of Educational Sciences. Istanbul.
- Yetim, A. (2015). *Sociology and sport*. Ankara: Berikan Publishing House, 7.
- Yıldırım, Y., Kırımoğlu, H. and Temiz, A. (2010). Investigation of physical education and sports teachers' professional self-esteem levels (Hatay province example). *Selcuk University Physical Education and Sports Science Journal*, 12(1), 29-35.
- Yıldırım, T. (2017). *Examining the relationship between self-esteem and perceived social support and life satisfaction in university students*. Unpublished Master's Thesis, Haliç University Institute of Social Sciences, Istanbul.
- Zorba, E. and Göksel, A., G. (2016). Factors affecting beach handball athletes in Turkey to start sports and their future expectations from sports. *Journal of Physical Education and Sport Sciences*, 13(2), 203-214.
- Zimbardo P. G. and Boyd J., N. (1999). Putting time in perspective: a valid, reliable individual- differences metric. *J. Pers. Soc. Psychol*,77, 1271–1288.

Worrell F. C., McKay M. T. and Andretta J. R. (2015). Concurrent validity of zimbaro time perspective inventory profiles: a secondary analysis of data from the United Kingdom. *J. Adolesc.* 42 128–139.